

EXPUNERE DE MOTIVE

la propunerea legislativă privind completarea Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat

Prezenta inițiativă legislativă de modificare și completare a *Legii nr. 411/2004* are ca premisă realitatea strategică și economică actuală, în care securitatea națională și reziliența economică sunt profund interdependente.

Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2025–2030 consacră explicit rolul economiei naționale în arhitectura de securitate, subliniind că economia este chemată să creeze resurse pentru programele de înzestrare și să contribuie direct la producția de echipament și tehnologie militară, inclusiv prin dezvoltarea capabilităților cu dublă utilizare (*dual-use*).

Strategia indică, totodată, obiective și direcții de acțiune care vizează revitalizarea industriei naționale de apărare și utilizarea unor instrumente economice și financiare moderne, inclusiv consolidarea pieței de capital și stimularea investițiilor private, pentru a degreva presiunea asupra bugetului de stat și a susține proiectele de interes strategic.

În acest cadru, mobilizarea capitalului privat pe termen lung devine o componentă legitimă și necesară a efortului național de dezvoltare a capacităților industriale de apărare, în special în segmente cu relevanță *dual-use* (aerospațial, comunicații, securitate cibernetică, mentenanță, infrastructuri critice).

Această orientare este consonantă și cu instrumentele europene de consolidare a pregătirii și a industriei de apărare, inclusiv prin programe precum SAFE, menționat expres în *Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2025–2030*.

Strategia națională privind dezvoltarea pieței de capital din România pentru perioada 2023–2026 urmărește, între altele, creșterea rolului investitorilor instituționali și facilitarea finanțării pe termen lung prin mecanisme de piață, precum și revizuirea cadrului de reglementare acolo unde este necesar, pentru creșterea atractivității și a diversificării pieței.

Strategia recunoaște rolul fondurilor de pensii ca investitori instituționali majori și relevă că dezvoltarea insuficientă a pieței de capital îngreunează diversificarea portofoliilor acestora și optimizarea raportului risc-randament în interesul participanților.

În același timp, cadrul general al pieței de capital, stabilește infrastructura juridică pentru tranzacționarea pe piețe reglementate, transparența și mecanismele de protecție specifice investițiilor în instrumente financiare.

Fondurile de pensii investesc, prin natura mandatului lor, preponderent în instrumente tranzacționate pe piețe reglementate, sub reguli prudențiale (diversificare, lichiditate, calitate și securitate), iar această logică este deplin compatibilă cu utilizarea pieței de capital ca instrument de finanțare a economiei reale și, în mod particular, a sectoarelor strategice.

Prin urmare, lărgirea expresă a cadrului permisiv pentru investiții în emitenți listați care activează în domeniul apărării/securității nu reprezintă o abatere de la regimul de protecție al participanților, ci o adaptare proporțională a universului investițional la prioritățile strategice naționale și la rolul pieței de capital în finanțarea pe termen lung.

Prezenta propunere legislativă introduce, în esență, o permisiune explicită și delimitată pentru investițiile fondurilor de pensii în valori mobiliare emise de societăți care desfășoară activități în domeniul apărării, securității și industriei de armament convențional, inclusiv activități cu dublă utilizare (*dual-use*), cu respectarea regulilor prudențiale și a limitelor de diversificare prevăzute de legislația națională.

În același timp, propunerea legislativă păstrează și întărește zona de interdicție, printr-o excludere expresă a societăților implicate în dezvoltarea, producerea, întreținerea, utilizarea, distribuția sau comercializarea de arme interzise prin tratate și convenții internaționale la care România este parte (mine antipersonal, muniții cu dispersie, arme chimice și biologice), precum și alte categorii de arme controversate, în linie cu practicile internaționale și cu cadrul european de transparență privind finanțarea durabilă.

Această soluție este aliniată cu clarificările recente ale *Comisiei Europene*, care subliniază că regulile europene în materia finanțării durabile și a obligațiilor de

transparență nu impun limitări asupra finanțării sectorului apărării ca atare, iar tratamentul suplimentar vizează în mod particular armele controversate.

Prin urmare, propunerea legislativă propune o delimitare echilibrată între

- (i) apărarea convențională/dual-use, tratată ca eligibilă în condiții prudente, și
- (ii) armele interzise/controversate, tratate ca ineligibile.

Cităm, astfel, un extras relevant, dintr-un document al *Comisiei Europene* și anume *Comunicarea Comisiei privind aplicarea cadrului de finanțare durabilă și a Directivei privind diligența necesară în materie de sustenabilitate a întreprinderilor în sectorul apărării (C/2025/4950)*, publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene pe data de 30 decembrie 2025*, ce clarifică faptul că sectorul de apărare european este considerat eligibil pentru finanțare, îndeplinind criteriile de sustenabilitate *ca orice alt sector* și anume:

„Comisia notează că cadrul finanțării durabile este pe deplin coerent cu eforturile UE de a facilita accesul industriei europene de apărare la finanțare și investiții suficiente. Acesta nu impune nicio limitare finanțării sectorului de apărare. Normele UE privind raportarea sustenabilității și preferințele în materie de investiții se aplică orizontal tuturor industriilor și nu vizează în mod specific niciun sector. Cartea Albă comună pentru pregătirea europeană în domeniul apărării 2030 (Joint White Paper for European Defence Readiness 2030) precizează, de asemenea, că SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation) nu împiedică finanțarea sectorului apărării. Industria de apărare este tratată la fel ca orice alt sector și doar armele controversate (a se vedea secțiunea 3.2.1.2) sunt considerate a fi supuse unor cerințe suplimentare de raportare.”

În practică, regulile secundare pot genera blocaje disproporționate atunci când instituie interdicții sectoriale generale bazate exclusiv pe obiectul de activitate, fără a distinge între apărare convențională, activități *dual-use* și activități excluse de tratate.

În acest sens, propunerea legislativă completează cadrul primar astfel încât normele *Autorității de Supraveghere Financiară (ASF)* să nu poată institui interdicții sectoriale generale care restrâng investițiile în instrumentele permise expres de lege, cu excepția interdicțiilor exprese prevăzute în lege.

Complementar, pentru punerea în aplicare a noilor dispoziții, se instituie obligația *Autorității de Supraveghere Financiară (ASF)* de a modifica și completa reglementările secundare în termen de 90 de zile.

Această soluție urmărește asigurarea de claritate normativă, predictibilitate și respectarea ierarhiei actelor normative, evitând situațiile în care o interdicție dintr-o norma administrativă ar anula, în fapt, opțiunile investiționale permise de lege în condiții prudențiale.

Pentru o aplicare coerentă și verificabilă, este necesară o delimitare tehnică a activităților relevante din industria de apărare. În acest scop, segregarea și utilizarea codurilor CAEN poate reprezenta un instrument administrativ de identificare și clasificare a activităților (de exemplu, producție strict militară, activități *dual-use*, activități conexe precum mentenanța, aerospațialul, securitatea cibernetică).

O astfel de abordare reduce ambiguitatea termenilor generici (precum „*armament*”), permite diferențierea între segmentele eligibile și cele excluse și evită blocarea automată a investițiilor în companii listate cu activitate mixtă civil–militară, unde componenta *dual-use* este inerentă.

În același timp, CAEN nu trebuie tratat ca unic criteriu: companiile pot avea obiecte de activitate multiple, iar realitatea industrială contemporană presupune lanțuri de aprovizionare în care contribuția la capacități de apărare se regăsește în tehnologii generale.

De aceea, segregarea CAEN trebuie însoțită de criterii de materialitate și de transparența la nivel de emitent, în concordanță cu cerințele prudențiale și de guvernare.

Adoptarea prezentei propuneri legislative este de natură să producă un dublu efect benefic: pe de o parte, permite diversificarea prudentă a portofoliilor fondurilor de pensii și accesul la oportunități investiționale în sectoare strategice, în interesul participanților, cu menținerea excluderilor ferme pentru arme interzise/controversate; pe de altă parte, sprijină obiectivele *Strategiei Naționale pentru industria de apărare 2024–2030*, valorificând piața de capital și capitalul instituțional autohton ca instrument de finanțare pe termen lung.

În concluzie, prezenta propunere legislativă urmărește modernizarea și clarificarea cadrului legal, alinierea la orientările strategice naționale și europene, precum și asigurarea unei aplicări proporționale și predictibile a regulilor prudențiale, inclusiv prin delimitări tehnice bazate pe CAEN, pentru a permite fondurilor de pensii să investească în companii listate din România care activează în domeniul militar sau conex, în condiții de transparență, prudență și conformitate.

**Lista susținătorilor propunerii legislative privind completarea
Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat,
republicată, cu modificările și completările ulterioare**

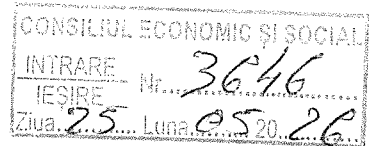
NR. CRT.	NUME SI PRENUME	GRUP PARLAMENTAR	SEMNĂTURA
83	COTIRLET PAUL-CLAUDIU	P.S.D.	
84	Bucde Sandor	UDMR	
86	Jongher Claudiu	MDN	
86	Onușoreanu Marian	PNL	
87	Pandea Ciprian	PNL	
88	Vălcetei Ceza	UDMR	
89	ALECSANDRU MARIUS-NICOLAE	U.S.R	
90	PLUSAR ANDREI	U.S.R	
91	NĂȘUI CLAUDIU	U.S.R	

Lista susținătorilor propunerii legislative privind completarea
Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat,
republicată, cu modificările și completările ulterioare

NR. CRT.	NUME SI PRENUME	GRUP PARLAMENTAR	SEMNĂTURA
101	POKÉ ECATERINA	PSD	
102	Andrei Comin		
103	DOGARIU EUGEN	PSD	
104	DIACU FUSY	PSD	
105	PRESURĂ ALEXANDRA	PSD	
106	TĂNĂȘESCU ALINA ECENA	PSD	
107	BUZĂTU OANA	PSD	
108	Coloțean Titus	PSD	
109	GAZANCIU, ROBERT	PSD	

ROMANIA

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL ROMÂNIEI

LEGE

**privind completarea Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii
administrat privat**

Parlamentul României adoptă prezenta lege

Articol unic. - Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrat privat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 482 din 18 iulie 2007, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La art. 25 alineatul (1), după lit. d¹) se introduc două noi litere, lit. d²) și lit. d³), cu următorul cuprins:

Art. 25 - (1) Administratorul investește activele fondului de pensii în:

d²) Investițiile prevăzute la art. 25 alin. (1) lit. d) pot include investiții în valori mobiliare emise de societăți care desfășoară activități în domeniul apărării, securității și industriei de armament convențional, inclusiv activități cu dublă utilizare (dual-use), cu respectarea regulilor prudențiale prevăzute de prezenta lege și a limitelor de diversificare aplicabile.

d³) Se interzice investirea activelor fondului de pensii în valori mobiliare emise de societăți implicate în dezvoltarea, producerea, întreținerea, utilizarea, distribuția sau comercializarea de arme interzise prin tratate și convenții internaționale la care România este parte, inclusiv, fără a se limita la: mine antipersonal, muniții cu

dispersie, arme chimice și biologice, precum și alte categorii de "arme controversate" așa cum sunt definite în documentele internaționale și în cadrul european de transparență privind finanțarea durabilă.

2. La articolul 28, după alin.(1) se introduce un nou alineat, alin.(1¹), cu următorul cuprins:

Art.28 - (1¹) Prin Normele A.S.F. nu se pot institui interdicții sectoriale generale care să restrângă investițiile în instrumentele prevăzute expres la art. 25, exclusiv pe criteriul obiectului de activitate al emitentului, cu excepția interdicțiilor exprese prevăzute la art. 28.

3. După Art.II se introduce un nou articol, Art.III, cu următorul cuprins:

Art. III – În termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Autoritatea de Supraveghere Financiară modifică și completează reglementările secundare privind investirea și evaluarea activelor fondurilor de pensii private, în vederea punerii în aplicare a art. 25 și a art. 28 alin. (1¹) din Legea nr. 411/2004, astfel cum a fost modificată și completată.